

Editorial

Vážení čtenáři a příznivci vzdělávání!

U nás, v Národním vzdělávacím fondu jsme udělali symbolický zlom vstříc jaru, místo jarního úklidu jsme se rovnou přestěhovali (do Opletalovy ulice č. 25). Celá situace jako by započala šňůru nových aktivit.

Především jsme získali poslední očekávané povolení, abychom mohli zahájit realizaci Phare 2000, tj. grantové schéma Fond lidských zdrojů v kraji Moravsko-slezském a v regionu Severozápad. Věřím, že dlouho očekávaný program vám všem dal dostatečný prostor připravit dobré, tedy významné a realizovatelné, projekty. Nejde o to, peníze utratit, ale investovat. V tomto smyslu budou projekty posuzovány.

Další aktivitou, tentokrát zásadního systémového významu, je příprava projednání Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku v Radě hospodářské a sociální dohody. Materiál, připravený NVF v roce 2000, bude projednán na vyžádání RHSD. I když se se Strategií pracuje již dnes jako s podkladem pro řadu významných dokumentů, její projednání v RHSD může celou oblast lidských zdrojů významně rozvinout jako celek, aktivovat vstup sociálních partnerů na všech úrovních.

Vzhledem k narůstajícímu objemu prací jsme vytvořili v NVF koncepční útvar pro rozvoj lidských zdrojů, vedený Dr. Mandíkovou.

Práce na přípravě využívání Evropského sociálního fondu jsou v plném proudu. Dopracovává se Operační program Lidské zdroje, padají rozhodnutí o implementačních strukturách, probíhají jednání s Komisí EU. Pro nás je povzbuzující, že Komise doporučila významně posílit v Národním rozvojovém plánu alokaci prostředků na RLZ. Škoda, že tak česká strana nečinila sama.

Národní vzdělávací fond zřídil již plně funkční útvar pro iniciativu EQUAL, která se úspěšně rozběhla. O jeho práci vás budeme na stránkách Pro Futura průběžně informovat, tak, jako o ostatních projektech. Vedoucí EQUAL jsem jmenovala ing. Bosákovou, CSC.

Ještě jednu milou událost bych nechtěla opominout: Komise EU vybrala dvě mladé kolegyně z NVF pro pětiměsíční stáž v Bruselu. Začátkem března odjely. Jsou to vzdělané, kultivované mladé dámy a naší zemi budou jistě dělat čest. Jejich zkušenosti vám samozřejmě přiblížíme.

Přeji i vám, milí čtenáři, úspěšný a optimistický vstup do krásných jarních měsíců!

PhDr. Miroslava Kopicová,
ředitelka NVF

Využívají české školy dostatečně grantových nabídek? Zpráva z první fáze projektu

V České republice dnes existují poměrně rozmanité možnosti grantové podpory škol sekundární a terciární úrovně. Na tyto nabídky českých i zahraničních subjektů ovšem školy reagují různě. Významnou roli sehrává charakter nabídky, ale také schopnosti škol využívat existující příležitosti. V září 2001 zahájil Ústav pedagogických věd FF MU v Brně práci na výzkumném projektu „České a zahraniční grantové nabídky a jejich využívání školami sekundární a terciární úrovně“, který byl iniciován a zadán Národním informačním střediskem pro poradenství. Cílem první fáze (červen-prosinec 2001) bylo zmapovat existující nabídky grantové podpory středních škol (SŠ), vyšších odborných škol (VOŠ) a vysokých škol (VŠ) v České republice. Ve druhé fázi (leden-červen 2002) bude zjišťováno, jaké je povědomí škol o existujících grantových nabídkách, zda a jak jich využívají – a jak by bylo možné podpořit školy směrem k úspěšnějšímu využívání těchto zdrojů.

Postup v první fázi projektu

V první fázi projektu byl vytvořen přehled o grantových zadáních využitelných jako zdroje pro rozvoj SŠ, VOŠ a VŠ u nás, a na základě tohoto přehledu pak typologie grantové nabídky z hlediska její náročnosti, požadavků na zpracovatele a tématického zaměření pro jednotlivé cílové skupiny. Řešitelský tým¹⁾ sestavil databázi 310 donátorů/grantových programů (z údajů dostupných na Internetu, dále v inzerci denního tisku a časopisů a v publikacích různých institucí a organizací). Vzniklá databáze rozhodujících subjektů (nároky na absolutní úplnost výčtu si nečiníme a nemůžeme činit) byla segmentována podle kritérií vztahujících se k vstupním předpokladům žadatele o grant, formálním náležitostem žádosti, obsahovým předpokladům žádosti, způsobu distribuce přidělených financí, výstupům z projektu a možnosti komunikace s donátorem před podáním žádosti. Údaje se zpracovávaly zvlášť jako nabídky pro jednotlivce (učitele, studenty)

a instituce (školy). Data ze záznamových archů byla počítačově zpracována a analyzována.

Z výsledků typologizace nabídek

1. Základní informace o grantu

Školy a lidé v nich si mohou vybrat z domácích i zahraničních nabídek – u škol je poměr domácích a zahraničních nabídek asi 60:40, v případě individuálních grantů existuje podstatně rozsáhlejší zahraniční nabídka – tři čtvrtiny možností! Většina grantových nabídek je určena VŠ. Nabídka určená přímo SŠ nebo VOŠ tvoří mizivé procento z celku. Výraznější možnost se pro tyto školy otevírá mezi nabídkami kategorie „nespecifikováno“, kde se může přihlásit jakákoli vzdělávací instituce nebo jednotlivec z ní. Příležitosti získat další zdroje jsou tedy pro SŠ méně časté než pro školy vysoké, což plyne z odlišné struktury nabídek. Zatímco VŠ mohou získávat peníze na výzkumné i rozvojové aktivity (na úrovni republikové či mezinárodní), SŠ se mohou spíše ucházet o prostředky na vlastní rozvojové programy (na úrovni měst či regionů).

Z hlediska oborového vymezení tvoří nejvíce nabídek takové, jež nejsou oborově specifikovány. Následují nabídky určené společenským vědám a mimo jejich rámec také pedagogice a psychologii. Vzhledem k tomu, že se databáze vztahuje ke vzdělávacím institucím, je toto rozložení vcelku pochopitelné.

2. Vstupní předpoklady

Část nabídek obsahuje určitá vstupní omezení ve vztahu k žadateli. Dárci tak prosazují vlastní strategii cíleného umísťování zdrojů. Nejčastějšími typy omezení jsou v případě institucí regionální příslušnost partnerů na projektu a v případě jednotlivce specifický status ve studiu nebo v profesi. Dalšími omezeními mohou být například: podmínka účasti více partnerů na projektu, regionální příslušnost, jazyková vybavenost, věk uchazeče apod.

Využívají české školy dostatečně grantových nabídek?

(pokračování ze str. 1)

3. Formální předpoklady

Náročnějším požadavkům musí dostát uchazeč-jednotlivec než instituce. Patrně to souvisí s tím, že individuálním žadatelům se otevírá více zahraničních možností, zatímco školám jsou lépe přístupny nabídky donátorů českých, kteří zatím nemají své postupy formalizovány v takové míře jako dárci ze zahraničí. To se odráží např. v požadavku na jazyk, v němž má být žádost napsána: u individuálních grantů se požaduje v 60% případů cizí jazyk, u grantů pro instituce pouze ve 23%. Žádosti institucí jsou nejtýpější založeny na vyplnění předepsaného formuláře a doprovodným slovním zdůvodnění žádosti. Jednotlivci musí k témuž základu často přikládat ještě doporučující dopisy.

4. Obsahové předpoklady

Obsahové předpoklady žádosti jsou naopak formulovány jako náročnější pro instituce. Vysoce náročné jsou žádosti, v nichž musí uchazeč prokázat znalost tématu, musí popsat kontext problému a uvést prameny, z nichž vychází. Jako středně náročné kategorizujeme žádosti, které mají obsahovat dvě z těchto tří položek. Mezi žádosti s nízkou náročností byly zařazeny ty, které musí nutně obsahovat jen jednu z uvedených položek. Náročnost obsahové stránky pro individuální žadatele byla nejčastěji vyhodnocena jako nízká (31,1%), zatímco pro instituce jako střední (33,1%). Nároky na detailizaci návrhu (přesné uvedení jednotlivých kroků projektu, časový harmonogram postupu prací, specifikace zúčastněných osob) byly nejčastěji charakterizovány jako nízké (pro instituce 32,4%, pro jednotlivce 40,1%). Požadavek střední a vysoké detailizace projektu se však častěji objevuje u institucionálních grantů. Individuální žadatelé mají zároveň větší volnost ve výběru tématu či ve formulaci projektu. Vzdělávací instituce, pokud žádají o grantovou podporu, musejí častěji vycházet buď z rámce oboru, příp. širokého tématu, nebo přímo z přesného zadání. Obsahové předpoklady, míra detailizace projektu i možnost manévrování při volbě tématu jsou tedy nastaveny obtížněji pro instituce než pro individuální žadatele. To lze pochopit – u institucionálních grantů se obvykle jedná o větší finanční částky, než jaké jsou určeny např. na stipendia pro jednotlivce.

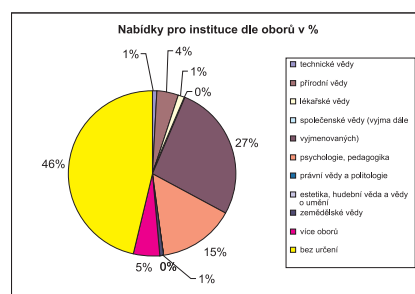
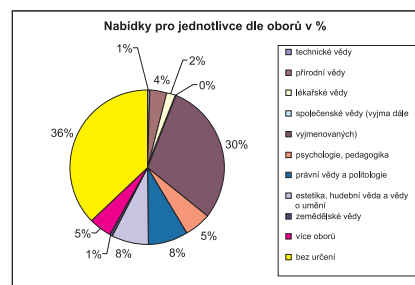
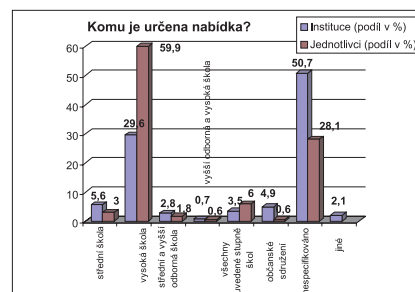
5. Finance/ekonomika

Míra detailizace finančního návrhu projektu (přesné zdůvodnění jednotlivých finančních požadavků, časový harmonogram čerpání, specifikace cestovních nákladů) byla nejčastěji nízká (pro instituce 26,8%, pro jednotlivce 33,5%). Střední a vyšší míra detailizace se opět častěji požaduje po institucích než po jednotlivcích. Poměrně obvyklý je předpoklad finanční spoluúčasti žadatele. U institucionálních grantů je pouze v necelé třetině případů explicitně uvedeno, že lze z projektu hradit platy pro účastníky – vykonavatele prací. Zbývající část donátorů, zdá se, podceňuje osobní a časovou investici, kterou musí účastníci do projektu vkládat přes své vytížení v běžné školní práci. Pro institucionální žadatele by to mohlo znamenat, že je výhodnější a smysluplnější žádat o podporu na aktivity, které jasně a pokud možno přímo souvisejí s hlavní činností, kterou instituce produkuje. V takovém případě lze práci spojenou s grantovými projekty organičtěji včlenit do života školy a pracovní náplně lidí v ní. Možnosti hradit z projektu investiční náklady nabízí více jak třetina případů institucionálních grantů. Z individuálních grantů hradit investiční náklady většinou nelze (jen v jednom z deseti případů), případně není tento údaj donátory v zadávacích podmínkách specifikován.

6. Výstupy z projektů a komunikace s donátorem

Nároky na podobu výstupů z projektu bývají jen zřídka předem jasně formulovány (pro instituce 35,9%, pro jednotlivce 29,9%). Tam, kde je výstup formulován, se nejčastěji jedná o zprávu pro zadavatele. U velké části individuálních i institucionálních nabídek není rovněž určeno, zda donátoři požadují podklady pro průběžnou kontrolu. Lze říci, že donátoři nevystupují příliš autoritativně a neuchylují se ani k přílišné preskripci.

Zásadním prostředkem komunikace donátora s potenciálními žadatelí je dnes Internet. Vedle formulářů a informací potřebných k podání žádosti nabízejí dnes donátoři často i další vodítka pro psaní a podání žádosti mimo rámec formálního zveřejnění soutěže – např. telefonické či osobní konzultace. Za podceňovanou lze naopak označit zpětnou komunikaci donátorů směrem k těm, kteří žádost již podali. Zveřejňování úspěšných žadatelů z minulosti

ti je obvyklejší u institucionálních grantů (pro instituce 53,3%, pro jednotlivce 22,8%), informace o poměru úspěšných a neúspěšných žádostí a zpětná vazba po neúspěšné žádosti se zanedbávají. Pozitivní však je tendence donátorů oznamovat valnou většinu grantových soutěží v nejméně tříměsíčním, tedy dostatečném, předstihu.

Ze srovnání nároků na vypracování žádostí u českých a zahraničních nabídek

Ukazuje se, že nároky na rozsah žádostí u českých a zahraničních nabídek nejsou příliš odlišné – pokud jsou specifikovány, převažuje požadavek do pěti, případně patnácti stran. Náročnost zdůvodnění žádosti se liší v střední míře náročnosti (vyžadována více u zahraničních nabídek), české nabídky více často vyžadují vysokou míru detailizace věcného i finančního návrhu, zahraniční nabídky zase vyžadují častěji finanční spoluúčast žadatele. Zahraniční nabídky

jsou poněkud lépe dostupné z Internetu než české, u obou se dostává neúspěšný žadatel ke zpětné vazbě jen velmi obtížně.

Namísto závěru

Lidem ve školách, kteří chtějí získat finanční

podporu pro rozvoj svůj nebo své instituce, se nabízejí poměrně rozsáhlé české i zahraničních zdroje. Tato nabídka je však v řadě ohledů specificky strukturována, s čímž se musejí zájemci o granty vyrovnat. Zda jsou skutečně schopni z takové nabídky čerpat,

případně co by jim v tomto směru pomohlo k větší úspěšnosti, by měla ukázat druhá fáze projektu.

*Milan Pol, Milada Rabušicová
Ústav pedagogických věd FF MU Brno*

Projekt PALMIF - orientace na konkrétní problémy trhu práce

Národní vzdělávací fond plní od r. 1998 mimo jiné i funkci implementační agentury programů Phare, orientovaných na rozvoj trhu práce, podporu zaměstnanosti a uplatnění nástrojů pro podporu zaměstnatelnosti. Implementaci těchto programů a jejich jednotlivých projektů zajišťuje Podpůrná jednotka PALMIF (Pro- Active Labour Market Intervention Fund) Národního vzdělávacího fondu ve spolupráci se Správou služeb zaměstnanosti MPSV ČR a úřady práce v jednotlivých okresech české republiky. Projekty, podporované v rámci těchto programů, jsou orientovány především na konkrétní problémy trhu práce v jednotlivých regionech a mikroregionech a na pracovní uplatnění těch skupin občanů, které mají s uplatněním na trhu práce problémy (např. neukončené vzdělání, chybějící praktické odborné zkušenosti, zdravotní postižení).

Řešiteli projektů a příjemci finanční dotace PALMIF mohou být v zásadě všechny subjekty, působící na regionálních trzích práce, tzn. fyzické i právnické osoby, soukromé i státní instituce, občanská sdružení, vzdělávací instituce a podobně.

Podporované projekty mají buď charakter projektů lokálních, jejichž působnost zahrnuje území jednoho okresu nebo jeho části (mikroregionu), nebo tzv. nadregionálních experimentálních projektů, jejichž působnost zahrnuje minimálně území tří okresů. Maximální výše podpory pro jeden lokální projekt je 50 000 EUR, pro jeden nadregionální experimentální projekt 150 000 EUR.

V období od května 1998 do prosince 2000 bylo implementováno celkem 29 lokálních a dva nadregionální projekty PALMIF v rámci programu Phare CZ 9705-03-01. Celková podpora na tyto projekty, čerpa-

ná z programu Phare, činila 1 550 000 EUR. V plném rozsahu byly dokončeny oba nadregionální projekty a 26 projektů lokálních, u zbývajících tří byl jejich rozsah do jisté míry redukován v návaznosti na průběh implementace. Podpůrná jednotka PALMIF (PJP NVF) byla garantem technické pomoci, financování a řízení těchto projektů a zároveň vykonávala funkci sekretariátu řídicího orgánu programu – Řídicího výboru PALMIF, jehož předsedou byl vrchní ředitel Správy služeb zaměstnanosti MPSV ČR.

Nadregionální experimentální projekty:

Projekt „ŠANCE – oblastní střediska a ergodiagnostika“

Byl realizován KD JUNIOR – Republikové centrum vzdělávání v Chotěboři, gestorský úřad práce Havlíčkův Brod.

Záměrem projektu bylo vytvořit tři oblastní střediska, spolupracující s Centrem, zapojit co největší počet úřadů práce do projektu a tak umožnit co největšímu počtu klientů účastnit se projektu a následně se uplatnit na trhu práce. Bylo plánováno proškolení 420 osob.

V průběhu projektu se podařilo zřídit šest oblastních středisek, zapojit do projektu 42 úřadů práce a proškolit celkem 1154 osob, z nichž 969 (tj. 84%) našlo uplatnění na trhu práce. Celková výše podpory na realizaci uvedeného projektu činila 150 000 EUR.

Projekt „Vědomosti a dovednosti ohrožených skupin na trhu práce pro založení vlastního podniku“

Byl realizován sdružením CEPAC Morava, gestorský úřad práce Olomouc.

Záměrem projektu je připravit vhodné kandidáty z řad uchazečů na „sebezaměstnání“ založením vlastního podniku, resp. živnosti. Příprava se neomezuje na pouhý výcvik, ale zahrnuje i fázi tzv. doprovodu

a tzv. následování, kdy CEPAC poskytuje svým absolventům poradenství a podporu při problémech různého typu, souvisejících se zahájením vlastního podnikání.

Předpokládané výsledky – proškolení 5 garantů, 30 lektorů a 462 uchazečů v 33 kurzech – byly vysoce překročeny. Bylo proškoleny 5 garantů, 45 lektorů a 704 uchazečů v 51 kurzech. Úspěšnost vyjádřená podílem uchazečů, kteří se uplatnili na trhu práce, dosáhla 66,5 %.

Lokální projekty

V rámci uvedeného programu bylo úspěšně dokončeno v plném rozsahu 26 projektů. Na realizaci lokálních projektů PALMIF se podílelo celkem 22 úřadů práce.

Vytváření nových pracovních míst bylo obsahem celkem 25 projektů, z toho 15 projektů zahrnovalo i rekvalifikační a vzdělávací aktivity. Čtyři projekty byly zaměřeny převážně na školicí a rekvalifikační aktivity, včetně jednoho projektu, který byl orientován na využití metod bilanční diagnostiky.

Pokud jde o zastoupení občanů znevýhodněných na trhu práce mezi cílovými skupinami jednotlivých projektů, bylo pět projektů orientováno na pracovní uplatnění občanů se zdravotním postižením, dva projekty byly speciálně zaměřeny na pracovní uplatnění nezaměstnaných absolventů škol. Pracovní integraci extrémně rizikových skupin občanů (např. občané po léčení drogových závislostí, sociálně nepřízpůsobiví občané, apod.) se zabývaly tři projekty. Dva projekty byly zaměřeny na rozvoj a vytváření nových pracovních míst v sektoru sociálních služeb.

Lokální projekty PALMIF byly implementovány prostřednictvím PJP NVF a úřadů práce v jednotlivých okresech. Tyto úřady na základě smlouvy, uzavřené mezi MPSV ČR – SSZ, Národním vzdělávacím fondem a jednotlivými úřady práce prováděly řízení,

pokračování na straně 4

Projekt PALMIF - orientace na konkrétní problémy trhu práce

(pokračování ze str. 3)

monitorování, kontrolu a hodnocení průběhu i výsledků příslušných projektů. Celkově je možno konstatovat, že předpokládaných výsledků bylo dosaženo, v řadě případů byly výstupy projektů, dohodnuté v uzavřených smlouvách o poskytnutí dotace, překročeny výraznou měrou.

Pokud jde o nově vytvořená pracovní místa, podle smluv, uzavřených mezi jednotlivými realizátory projektů a příslušnými úřady práce, mělo být vytvořeno celkem 510 nových pracovních míst. Skutečně vytvořených míst bylo 598, což lze považovat za velmi pozitivní výsledek. Pokud jde o rekvalifikaci a školení účastníků projektů, cílová hodnota podle uzavřených smluv byla 591 školených. Skutečnost podle závěrečných hodnotících zpráv jednotlivých projektů dosáhla hodnoty 2 846 školených včetně 344 diagnostikovaných účastníků projektu „Centrum bilanční diagnostiky – bilance kompetencí“. Vysoce je třeba hodnotit učin-

nost školicích aktivit a to zejména ve skupině absolventů škol, kde podíl účastníků školení, kteří našli přímé uplatnění na trhu práce, překročil u některých projektů 60 %.

V průběhu realizace projektů PALMIF programu CZ 9705-03-01 byla věnována značná pozornost propracování metodiky implementace projektů PALMIF. Byla dále prohloubena a zefektivněna spolupráce mezi úřady práce, MPSV SSZ a PJP NVE.

V prosinci 2000 byla zahájena realizace projektů PALMIF v rámci dalšího programu Phare CZ 9902-02-01. Bylo zahájeno celkem 25 lokálních projektů PALMIF a dva nadregionální experimentální projekty. Celková výše podpory, kterou obdrží realizátoři jednotlivých projektů, činí 1 450 000 EUR. Vzhledem ke změnám ve schématu financování programu Phare však není celá tato částka poskytována programem Phare EU, ale podílí se na ní i státní rozpočet ČR.

Příspěvek programu Phare činí 1 160 000 EUR (tj. 80 %), příspěvek ze státního rozpočtu ČR činí 290 000 EUR (tj. 20 %).

Jednotlivé projekty jsou zaměřeny jednak na řešení lokálních a regionálních problémů zaměstnanosti a vytváření nových pracovních míst, jednak na vytváření podmínek pro pracovní uplatnění cílových skupin občanů, znevýhodněných na trhu práce. Přibližně polovina projektů obsahuje aktivity spočívající v rekvalifikaci a školení pracovníků a podporující jejich zaměstnatelnost. V programu jsou zařazeny i projekty, orientované na pracovní integraci problémových skupin občanů a zahrnují i nezbytný sociální akcent.

Koncem I. Pololetí 2002 budou projekty postupně ukončeny, resp. vyhodnocovány, a o dosažených výsledcích vás budeme následně informovat.

Ing. V. Brož

Valorizace programu Leonardo da Vinci

Národní agentura evropského programu na podporu inovací odborného vzdělávání Leonardo da Vinci, která je součástí Národního vzdělávacího fondu (dále jen NA), rozšířila v posledních měsících své činnosti o práce, zaměřené na valorizaci výsledků programu. Tyto valorizační práce jsou založeny na myšlence, že každý projekt programu Leonardo da Vinci nestačí dovést jen k vypracování a úspěšnému schválení závěrečné zprávy o průběhu a výsledcích projektu, nýbrž že výsledky (produkty) projektu se mají i v dalších obdobích a v co největší míře využívat. Dají-li se pak počty úspěšně ukončených projektů programu počítat již na stovky, jako je tomu právě v případě programu Leonardo da Vinci, může už širší využívání výsledků projektů znamenat pro příslušný obor (odborné vzdělávání a podpora zaměstnanosti) docela slušný přínos.

Některé valorizační práce už NA vykonala loni. Ve 3. čísle loňského ročníku Pro futura jsme informovali o čtyřech valorizačních seminářích uspořádaných ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí,

Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Hlavním cílem seminářů bylo seznámit pracovníky relevantních organizací s kvalitními výsledky (produkty) projektů a nabídnout jim vypracované produkty projektů k využití. Seminářů se zúčastnilo asi 300 odborníků, kteří měli možnost poznat konkrétní výsledky asi 50 pilotních projektů programu Leonardo da Vinci. Ohlas seminářů byl velmi dobrý.

Další práce pak NA zaměřila na soustavné zhodnocení (evaluaci) prvního období programu Leonardo da Vinci (1995 - 1999) a na identifikaci nejlepších produktů programu. Ve spolupráci s několika nezávislými odborníky byly nejprve posouzeny výsledky a přínosy uskutečněných projektů k rozvoji tří sektorů: odborného středního a vyššího školství, vysokého školství a sektoru trhu práce a podpory zaměstnanosti. Výsledky těchto prací jsou shrnuty ve třech evaluačních zprávách. Souběžně s evaluací výsledků programu byly z rozsáhlého vzorku projektů vybrány výsledky, které mají podle názoru odbor-

níků největší potenciál pro své široké využití. Základní informace o těchto projektech a výsledcích byly uspořádány do jednotné úpravy fiše ve formě přehledné tabulky. Soubor takto získaných asi 30 fišů představuje další výsledek valorizačních prací.

Aby se zmíněné výsledky valorizace dostaly k co nejširšímu okruhu uživatelů z oblasti odborného vzdělávání, trhu práce a podpory zaměstnanosti, shrnula je NA do ucelené publikace. Vedle toho vypracovala Kompendium 2000 - přehled všech projektů programu Leonardo da Vinci s českými organizacemi, zahájených v roce 2000. Obě publikace budou k dispozici účastníkům konference, kterou NA pořádá letos v březnu jako vyvrcholení svých valorizačních prací. Ačkoliv je konference koncipována pro potřeby českých účastníků, poskytne i příležitost porovnat postupy a výsledky valorizace u nás a v některých dalších z celkem 30 účastnických zemí programu Leonardo da Vinci. Jistě i ona pomůže co nejvíce využívat výsledky programu.

JC